

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse
20/5001 - VHSA

Vår referanse
20/04161-2

Dato
07.06.2021

Høringsvar - NOU 2020: 11 Den tredje statsmakt – Domstolene i endring

Vi viser til høringsbrev av 03.06.2019 om NOU 2019: 5 Ny forvaltningslov, og e-post 04.05.21 med utsettelse av høringsfristen til 01.06.2021.

Vi har i vår høringsuttalelse fokusert på utredningens kapittel 21 om Digital transformasjon av domstolene.

I rettssystemet behandles det store mengder personopplysninger innenfor rammene av de såkalte rettspleielovene (domstolloven, straffeprosessloven, tvisteloven og tvangsfullbyrdelsesloven mv.) som etter §2 unntar behandlingen fra personopplysningsloven.

Dette har vært en hensiktsmessig ordning i et rettssystem som har basert seg på muntlige forhandlinger og etterfølgende dommer, men i et digitalisert system så vil behovet for en ytterligere regulering være nødvendig for å sikre en rettferdig og rettssikker behandling.

Det gjelder alt fra innhenting av opplysninger, datakvalitet og kvalitetssikring av beslutningssystemer til kontradiksjon, begrunnelse og tilsyn med eventuell strukturell forskjellsbehandling, for eksempel diskriminering som utilsiktet kan bli kodet inn i systemene.

Et grunnleggende skille vil gå mellom regelverk som stiller krav til systemenes kvalitet og den generelle prosesslovgivningen, men som utvalget peker på så vil dette skillet etter hvert viskes ut ved å innføre beslutningsstøttesystemer, kunstig intelligens og kanskje automatiserte beslutningsprosesser i noen saker.

I denne sammenheng er det sentralt at de prinsippene til etisk og rettferdig behandling for beslutningsstøtte og automatiserte beslutningsprosesser som allerede finnes i personvernforordningen legges til grunn.

Datatilsynet vil også peke på at [EU har foreslått ny lovgivning for å regulere kunstig intelligens](#) hvor KI-systemer til brukt i rettspleien er ansett for å innebære høy risiko for en

enkelte og at det derfor stilles strenge krav til blant annet et system for håndtering av risiko i hele livssyklusen til systemet, som blant annet omfatter krav til utvikling, testing, evaluering og implementering av risikoreducerende tiltak. Videre stilles det krav til dokumentasjon, kvalitetssystem, logging, informasjon til brukerne, menneskelig kontroll, sikkerhet.

Det er klart at utvikling og bruk av kunstig intelligens i rettspleien vil ha innvirkning på hvilke krav som vil bli stilt til denne typen systemer og det derfor avgjørende at de blir utviklet og brukt innenfor samme regelverk som andre systemer.

Unntaket i personopplysningsloven § 2 bør derfor ikke videreføres i samme grad som tidligere, men nyanseres slik at forskjellige deler av rettspleien blir underlagt det regelverket som er mest hensiktsmessig, og tilpasset regelverket for ansvarlig kunstig intelligens.

I utredningen anbefales det at Domstoladministrasjonen etablerer et eget forum som får i oppdrag å komme med innspill om bruk av kunstig intelligens i domstolene. Datatilsynet har etablert en regulatorisk sandkasse for ansvarlig kunstig intelligens, og bidrar gjerne med våre erfaringer i den videre prosessen.

Med vennlig hilsen

Jan Henrik Mjønes Nielsen
juridisk seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer